

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Täisealistele korraldatavate sotsiaالteenuste järelevalve

Svetlana Kubpart
juhtivspetsialist (järelevalve)
üldosakond

Tallinn 09.04.2025

Täisealistele korraldatavate sotsiaalteenuste järelvalve kohalikus omavalitsuses

2024. aastal viidi täisealistele korraldatavate sotsiaalteenuste järelvalve läbi 14-s kohalikus omavalitsuses.

Järelvalve keskendus järgmistele teenustele:

- koduteenus
- väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- tugiisikuteenus
- isikliku abistaja teenus
- eluruumi tagamise teenus
- sotsiaaltransporditeenus.

Fookus

SKA lähtus sotsiaalteenuste hindamisel SHS §dest 14, 15, 161 ning koduteenuse ja ÜHT osutamist reguleerivatest sätetest.

Hooldereformi puhul kontrolliti SHS § 22¹ lõigete 1, 3 ja 5 sätete täitmist.

Alates II poolaastast uuriti ka KOVide teadlikkust 1. jaanuaril 2025 jõustuva sotsiaalkaitseministri määruse nr 40 „Nõuded koduteenusele“ sätete täitmise osas.

Teenust ei tohi vahetult osutada isik kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara (SHS § 19- koduteenus, § 25 lg 2 p 1- tugiisik; § 29 lg 2 p 1- isiklik abistaja). Karistatuse kontroll karistusregistri kaudu on KOVil. Kui teenust osutatakse teenuseosutaja kaudu, tuleb KOVil veenduda, et nõuetele vastavuse kontroll on tehtud.

Tulemused

Järelevalve käigus selgus, et kontrollitud omavalitsustes oli abivajaduse hindamine ja sellele vastava abi väljaselgitamine täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenus, ÜHT, isikliku abistaja teenus, tugiisikuteenus, eluruumi tagamise teenus, sotsiaaltransporditeenus) korraldamisel ja osutamisel üldjuhul nõuetekohaselt täidetud.

Rikkumiste puudumisel lõpetati järelevalvemenetlus kümnes KOVis. Neljas KOVis tuvastati (Elva, Põhja-Pärnumaa, Tapa ja Valga Vallavalitsus) rikkumised, mis puudutasid sotsiaaltöötajale SHS § 4 punktis 3 ja § 16¹ sätestatud nõuete täitmist. Tapa Vallavalitsus täitis ettekirjutuse 2024. aastal. Elva, Põhja-Pärnumaa ja Valga Vallavalitsusel on ettekirjutuse täitmise tähtaeg 2025. aasta I poolaastal.

Soovitused

- Vaatamata asjaolule, et osade andmete STARi kandmise tähtaega on pikendatud, soovitas SKA korrastada varem sisestatud menetlused (Antsla, Elva, Lüganuse, Märjamaa, Räpina, Valga, Viljandi Vallavalitsus ja Keila Linnavalitsus).
- Positiivset tähelepanu pälvisid Luunja Vallavalitsuse ametnikud STARis avatud ja sisestatud sotsiaalteenuste menetluste ja lisatud dokumentide eest.
- 2025. aasta läbi viidud järelevalvete hulgast toimub sotsiaalteenuste menetlus STARis Alutaguse Vallavalitsuses.
- Positiivne näide on Jõelähtme Vallavalitsusest, kus koduteenust ja tugiisikuteenust osutavas Jõelähtme Valla Päevakeskuses teevad kanded STARi alamtoimingute alla koduhooldustöötajad ja tugiisikud.
- Juhime tähelepanu, et STARi kannete sisestamisel tuleb tagada järjepidevus ja soovitame juurutada STARi töövahendina.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

KOV lastekaitsetöö haldusjärelevalve märkamised.

Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)
üldosakond

Tallinn 09.04.2025

2024. aasta järelvalve tegevusaruanne

- SKA veebileht
  - Asutus, uudised ja kontakt
  - Dokumendiregister
  - Sotsiaalkindlustusameti 2024.aasta järelvalve tegevusaruanne [5.1-1/6339-1](#)
- Järelvalve küsitlustele vastamine
- Vestlus, tuginedes küsimustikele ja järelvalves analüüsitud juhtumitele (fookuses LSV)
- Juhtumite analüüs STARis
- Nõuded lastekaitsetöötajale
- Koostööpartnerite küsitlemine
- Hinnang KOVi lastekaitsetööle

Märkamised ja väljakutsed

- Esmased vastutajad lapse heaolu tagamisel on lapsevanemad. Lastekaitsetöötaja roll on aidata vanematel ületada takistusi lapse heaolu tagamisel.
- Abivajava lapse juhtumi eest vastutab ja juhtumit korraldab lastekaitsetöötaja (mitte ohvriabi, mitte lapse esindaja kohtus, pereabitöötaja, tugiisik, teenuseosutaja, nõustaja).
- Peretugevdustöötaja rolli täitmine lastekaitsetöötaja poolt.
- Juriidilise toe vajadus.
- Kaadri voolavus - juhtumite üle andmine, PPA andmete registreerimine, võrgutikuliikmete, perede tagasiside.
- Suur töökoormus takistab täita kõiki seadusest tulenevaid nõudeid, ennetustööle aega ei jää.
- Vahejuhi vähenemine tugi ja sisuteadlikkus lastekaitsetööst.
- Akt - töövahend.
- LHO nõustamisteenus keerulistele juhtumile.

Märkamised ja väljakutsed

- Lastekaitsetöötajad vajavad enam tuge oma vaimse tervise toetamiseks, läbipõlemise eest kaitsmiseks (brand manual: 83,4% küsitletest).
- Motivatsiooni (sh kutsete taotlemine) hoidmine algab juhust.
- Laste ja perede arengukavas 2012–2020 on peetud optimaalseks suhet üks lastekaitsetöötaja 1000 lapse kohta. Täna võiks see ideaalis olla 1 lastekaitsetöötaja 500 lapse kohta.
- Eestis on keskmiselt 70 – 80 aktiivset juhtumit lastekaitsetöötaja kohta, Rootsis kuni 20 ja juhtumiga töötatakse tavaliselt kahekesi.
- Rahulik, turvaline töökeskkond.
- Vääriline palk.
- Lastekaitsetöö väärtustamine (töövõitu kannab lastekaitsetöötaja südames).

- Lastekaitse sisutöö kvaliteedi eeldus on usalduslik side lapse ja perega, selleks on lastekaitsetöötajal vaja aega (töökorraldus!), professionaalsust (enesetäiendamise, teaduspõhised metoodikad, kutsetunnistus, kovichioonid) enesehoiumeetmeid (sh supervisioonid) ning tasakaalu töö- ja eraelu vahel.

Positiivseid näiteid ja praktikaid

- Saku VV – 3386 last (01.03.25) ja 4 lastekaitsetöötajat.
- Naabervaldade lastekaitsetöötajate ühised kovisioonid – Saku VV, Nõmme LOV, Kiili VV, (Kehtna, VV Kohila VV) 2-3 kuu tagant.
- Haapsalu LV - sarnase abivajaduse spetsiifikaga sihtrühmale rakendati ühtselt korraldatud meetmeid. Näiteks vaimse tervise projektist rahastatud tugigrupid ärevushäiretega noortele (kaks gruppi).
- Aktiivne osalemine koolitustel, enesetäiendamine.
- Rakvere VV, Kadrina VV, Muhu VV – järelkontrolli ei määratud.
- Otepää VV – kutsete taotlemine.
- Põhja - Sakala VV– väga sisukas info kodulehel lastele ja peredele.
- Uue juhtumikorralduse mudeli „Turvalisuse märgid“ piloteerimine - Tallinn, Tartu, Saue, Viljandi vald, Tori ja Saaremaa. Nendes piirkondades katsetatakse ja arendatakse kolme aasta jooksul uut juhtumikorraldusmudelit, et muuta lastekaitsetöö kaasavamaks.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse järelevalve

Svetlana Kubpart
juhtivspetsialist (järelevalve)
üldosakond

Tallinn 09.04.2025

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse järelevalve

- 2024. aastal viidi läbi 37 järelevalvet (tegevuskohti oli 41);
- Riiklik järelevalve 31 asutuses;
- Haldusjärelevalve kuues asutuses;
- 2024. aasta jooksul tuvastati järelevalvete käigus kokku 106 rikkumist.

Sagedasemad rikkumised

- MSÜS § 30 lõige 2- kokku 24 teenuseosutajat ei olnud õigeaegselt (hiljemalt viie tööpäeva jooksul) teavitanud Sotsiaalkindlustusametit tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimuste muutumisest;
- 18 teenuseosutajat ei täitnud sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 22 lõike 3 nõuet, kuna abihooldustöötajad töötasid hooldustöötaja juhendamiseta;
- Privaatsuse tagamise puudujäägid (SoMm 19.06.2023 määrus nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ ;
- Probleemid hooldusplaanide nõuetega (SHS § 21).

Järelevalvete tulemused

- 2024. aastal lõpetas SKA kokku 27 ÜHT järelevalvemenetlust;
- Kaheksa asutust kõrvaldasid rikkumised järelevalve käigus ning menetlus lõpetati;
- Järelevalve järelkontrolli ajaks olid 18 teenuseosutajat tähtaegselt kõrvaldanud järelevalveaktis tuvastatud rikkumised;
- Ettekirjutus koostati kuuele teenuseosutajale;
- 2025. aastal on SKA plaanis teostada 11 teenuseosutaja üle järelevalve järelkontroll.

Eriilmelised rikkumised 2024. aastal

- Väike maja preerias, kes kutsub oma tegevust seltsinguks (Perehooldus OÜ);
- Majandustegevuse loata alustati teenuse osutamist Lavendel SPA hotelli ruumides;
- Teenuseosutaja, kes laiendas oma tegevuskohta mitmekümne teenuskoha võrra, asutab sinna teenusesaajad elama, kuid pole alustanud ühegi loa taotlemisega (sh kasutusluba juurdeehitusele);
- Kohalikud omavalitsused, kes olid teadlikud rikkumistest, kuid suunasid jätkuvalt kliente teenusele, sest koha saamine oli prioriteetsem kui nõuetele vastav koht hooldusasutuses;
- Üldhooldusteenust osutati majas, mis ei olnud tegevusloale kantud. Lisaks ei tagatud 14 teenusesaajale ööpäevaringselt kõrvalabi, järelevalvet ja juhendamist. Hooldustöötajate tööaeg oli kella 06.00-18.00 ning õhtusel ja ööajal hooldustöötajat tööl ei olnud.

Positiivseid näiteid

Positiivsena väärivad esiletõstmist teenuseosutajad, kus üldhooldusteenus on planeeritud lähtudes teenusesaajate igakülgsest heaolust, sealhulgas keskkonnast ja elukvaliteedist. Nendeks on näiteks:

- SA Elva Haigla;
- Häädemeeste Eakate Kodu;
- MTÜ Samaaria Eesti Misjoni hooldekodu.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Aitäh!

